

УДК 657:658.871

В. Г. Васильєва, кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту
Академії митної служби України
Н. М. Татаренко, старший викладач кафедри
обліку і аудиту Академії митної служби України

УДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ ВИМОГ

У статті проаналізовано основні аспекти й вимоги щодо напрямів розвитку вітчизняної системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО). Розглянуто трансформацію фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).

В статье проанализированы основные аспекты и требования направленной развития отечественной системы бухгалтерского учета в соответствии с международными стандартами бухгалтерского учета (МСБУ). Рассмотрена трансформация финансовой отчетности согласно международным стандартам финансовой отчетности (МСФО).

The main aspects and requirements for areas of the national accounting system in accordance with international accounting standards are being analyzed in the article. The transformation of financial statements by the International Financial Reporting Standards has been considered.

Ключові слова. Бухгалтерський облік, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, фінансова звітність, міжнародні стандарти фінансової звітності, вимоги до фінансової звітності.

Вступ. Ефективність діяльності вітчизняних підприємств у період підготовки вступу України до ЄС визначається якістю системи менеджменту, яка переважно залежить від інформаційного ресурсу та вміння його використовувати для виконання конкретних стратегічних, тактичних і оперативних завдань. Важливою функцією управління є бухгалтерський облік, призначений забезпечувати інформацію для прийняття управлінських рішень.

Велике значення в сучасних умовах розвитку та вдосконалення системи бухгалтерського обліку має наближення його стандартів до МСБО [1] країн ЄС.

У Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” бухгалтерський облік охарактеризовано як “процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень” [2]. Проте бухгалтерський облік, створений Л. Пачолі більше півтисячоліття тому, не може однаково добре задовольняти потреби користувачів тих часів і нинішніх – в умовах розвитку ринкового середовища. Оскільки облікова система має відповідати запитам зовнішніх і внутрішніх користувачів, а завдання у них різні, то очевидно, що доречно зупинитися на ключових аспектах якості її формування [3, 3].

Розвитку та вдосконаленню системи бухгалтерського обліку присвячено цілу низку наукових праць як зарубіжних, так і вітчизняних авторів, проте не вистачає узагальненого бачення розвитку вітчизняного бухгалтерського обліку з конкретизацією основних напрямів.

Напрями розвитку вітчизняної системи бухгалтерського обліку відповідно до сучасних вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності досліджували у своїх працях такі науковці: Л. Нападовська, С. Легенчук, А. Озеран, В. Орлова, С. Кафка, Ф. Ф. Бутинець, В. Моссаковський, Я. В. Соколов, Р. Мушинська,

© В. Г. Васильєва, Н. М. Татаренко, 2013

С. Токар, І. Чалий, О. Харламова, П. Й. Атамас, С. Ф. Голов, Т. Гоголь, В. В. Сопко, В. Єфіменко, Т. Каменська, О. О. Канцуров та ін. Отже, це питання є актуальним для подальшого дослідження та проведення наукових дискусій.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження шляхів удосконалення процесу формування обліково-звітної інформації у вітчизняній системі бухгалтерського обліку відповідно до сучасних вимог МСБО, МСФЗ та розвитку інтеграційних економічних процесів.

Основні завдання:

– визначення шляхів наближення П(С)БО до МСБО та необхідності інтеграції звітної інформації;

– виявлення критеріїв якості інформації, яка формується в системі бухгалтерського обліку;

– чітке визначення відмінностей НП(С)БО від МСФЗ та МСФО для складання фінансової звітності вітчизняних підприємств, які ведуть облік згідно з національними стандартами, але трансформують звітність відповідно до вимог міжнародної практики.

Результати дослідження. В Україні затверджено Програму реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, основне завдання якої – трансформація національної системи бухгалтерського обліку з метою прискорення її гармонізації з вимогами ринкової економіки та МСФЗ, надання суб'єктам господарювання можливостей визначати межі та форми внутрішньовиробничого (управлінського) обліку, вдосконалення методики бухгалтерського обліку [4].

Для прискорення переходу України на МСФЗ розроблено Стратегію застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні для трансформації українського законодавства з бухгалтерського обліку з урахуванням вимог міжнародних стандартів і законодавства Європейського Союзу [5].

Одним із завдань Стратегії є вдосконалення методології бухгалтерського обліку та форм фінансової звітності, а також адаптація до міжнародних стандартів національної нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку шляхом затвердження відповідних національних П(С)БО [6].

Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, з одного боку, дозволяє малим і середнім підприємствам надавати якісну та об'єктивну інформацію зовнішнім користувачам, виходити на міжнародні ринки капіталу, робочої сили та товарів і послуг, залучати міжнародні інвестиції та кредити, а з іншого – передбачає додаткові фінансові витрати на залучення кваліфікованих облікових кадрів [7, 5].

Однак суттєві зміни нормативно-правової бази вимагають швидкого пристосовування практикуючих бухгалтерів до таких змін, систематичного аналізу нормативно-правової бази, узгодження організації бухгалтерського обліку на власних підприємствах відповідно до нормативних змін, спонукають до систематичного підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня з метою можливості своєчасного реагування та вдосконалення системи бухгалтерського обліку в сучасних умовах господарювання.

Трансформація національної системи бухгалтерського обліку з метою прискорення її адаптації до вимог ринкової економіки та міжнародних стандартів фінансової звітності для підприємств відбувається в Україні протягом багатьох років і, відповідно, з кожним роком удосконалення та зміни в нормативно-правовій базі максимально наближують бухгалтерський облік в Україні до міжнародних вимог. Згідно з положеннями МСФЗ, які встановлюють мінімальний обов'язковий перелік статей фінансових звітів, підприємству слід визначити склад субрахунків для кожного рахунка [8, 5].

Отже, рішення щодо складання фінансової звітності за міжнародними стандартами необхідно закріпити в обліковій політиці підприємства. З нашого погляду, використання МСФЗ доцільне та обґрунтоване для середніх компаній, які мають зарубіжних партнерів

або можливість виходу на міжнародний ринок капіталу. Відповідно МСФЗ занадто обтяжлива для малих і мікропідприємств, які працюють на національному ринку без можливості та бажання виходу на міжнародний рівень [7, 5].

На початку 2013 р. було затверджено Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” (далі – НП(С)БО 1) [9]. Разом з тим втратив чинність наказ Мінфіну від 31.03.1999 р. № 87, яким було затверджено П(С)БО: 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, 2 “Баланс”, 3 “Звіт про фінансові результати”, 4 “Звіт про рух грошових коштів”, 5 “Звіт про власний капітал”. Зміни в стандартах бухгалтерського обліку вплинули на складання фінансової звітності на підприємствах [10, 13]. У НП(С)БО 1 зазначено, що для суб’єктів малого підприємництва встановлено скорочену за показниками фінансову звітність у складі Балансу і Звіту про фінансові результати, форма та порядок складання яких визначена П(С)БО 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємства”. Отже, якщо малі підприємства працюють на внутрішньому ринку без наміру виходу в майбутньому на міжнародні ринки, то вони складають скорочений пакет звітності у складі Балансу та Звіту про фінансові результати. Отже, зміни в стандартах бухгалтерського обліку не стосуються діяльності таких підприємств.

Необхідно переглянути всі МСФЗ та МСФО щодо їх узгодженості з правовою й нормативною базою України всіх рівнів [11, 9].

Підприємства мають складати повний комплект фінансової звітності, затверджений НП(С)БО 1, а саме:

1. Баланс (Звіт про фінансовий стан).
2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).
3. Звіт про рух грошових коштів.
4. Звіт про власний капітал.
5. Примітки до фінансової звітності [9].

Порівнюємо нові форми фінансової звітності за НП(С)БО 1 з пакетом фінансової звітності за міжнародними стандартами для малих і середніх підприємств.

Згідно з нормами МСФЗ [12] підприємства повинні складати такі звіти:

- звіт про фінансовий стан на звітну дату (баланс);
- звіт про сукупний дохід за звітний період або окремий Звіт про прибутки та збитки та окремий Звіт про сукупний дохід;
- звіт про зміни у власному капіталі за звітний період;
- звіт про рух грошових коштів за звітний період;
- примітки, що містять стислий виклад облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Детальніше відмінності елементів фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами наведено в табл. 1.

Дослідження динаміки зміни вимог до вітчизняних форм фінансової звітності впродовж останніх років демонструє тенденцію їх адаптації до регламентацій МСФЗ [13, 26].

Для фінансового обліку визначаються принципи та правила, з використанням яких повинна бути підготовлена фінансова звітність, а також форми та показники, які розраховуються на основі встановлених параметрів. Хоч ці стандарти в різних країнах називаються по-різному, їх призначення приблизно однакове. Наприклад, у США та Японії існує система загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку. У Великобританії ці стандарти називають документами про стандартні принципи обліку, у Франції – нормами, у Росії – положеннями. У США, згідно з визнанням самих бухгалтерів, немає чіткого уявлення про значне законодавче забезпечення обліку та звітності. Принципи розробляють виходячи з існуючого досвіду, доказів, традицій, широти їх розповсюдження, практичних потреб. Стандарти у США та інших країнах британо-

американської облікової моделі мають рекомендаційний характер. У країнах континентальної облікової моделі стандарти розробляються переважно законодавчими органами під впливом професійних організацій і мають нормативний характер.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця елементів фінансової звітності з НП(С)БО 1 ТА МСФЗ

Елементи і структура фінансової звітності	
НП(С)БО 1	МСФЗ
Баланс (Звіт про фінансовий стан) – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає певний період його активи, – зобов’язання та власний капітал	Звіт про фінансовий стан (Баланс) відображає активи, зобов’язання та власний капітал підприємства на конкретну дату – кінець звітного періоду
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – звіт про доходи, витрати, фінансові результати (прибутки та збитки), інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період	Підприємство має право подавати інформацію про загальний сукупний дохід за період, тобто про його фінансові результати за певний період, в одному чи двох фінансових звітах. Підприємство подає інформацію про свій загальний сукупний дохід за період одним з двох способів: а) в одному звіті – про сукупний дохід, де у звіті про сукупний дохід відображують усі визнані за період статті доходів та витрат; б) у двох звітах – у Звіті про сукупний дохід і у Звіті про прибутки та збитки, де відображують усі визнані за період статті доходів та витрат, за винятком тих, що визнані у складі загального сукупного доходу та не враховані під час визначення прибутку чи збитку, згідно з МСФЗ
Звіт про рух грошових коштів – звіт, який відображає надходження та вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності	У Звіті про рух грошових коштів подається інформація про зміни грошових коштів підприємства та їх еквівалентів за звітний період у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності
У Звіті про власний капітал розкривають інформацію про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. У графах Звіту, призначених для наведення складових власного капіталу, зазначають показники, наведені в розділі I “Власний капітал” Балансу	Підприємство має подавати Звіт про зміни у власному капіталі із такою інформацією: а) загальний сукупний дохід за період; б) за кожним компонентом власного капіталу, вплив ретроспективного застосування або ретроспективного перерахунку згідно з розд. 10 “Облікова політика, оцінки та помилки”; в) за кожним компонентом власного капіталу, узгодження балансової вартості на початок та кінець періоду, окремо відображуючи зміни в результаті: – прибутку чи збитку; – кожної статті іншого сукупного доходу; – суми інвестицій, вкладених власниками, і дивідендів та інших виплат власникам, окремо відображуючи випуски акцій, операції з власними акціями, дивіденди та інші виплати власникам

	<p>У Звіті про дохід та нерозподілений прибуток слід відображати такі статті:</p> <p>а) нерозподілений прибуток на початок звітного періоду;</p> <p>б) дивіденди оголошені, сплачені або дивіденди до сплати протягом періоду;</p> <p>в) перерахунки нерозподіленого прибутку у зв'язку з виправленнями помилок минулих періодів;</p> <p>г) перерахунки нерозподіленого прибутку у зв'язку зі змінами облікової політики;</p> <p>г) нерозподілений прибуток на кінець звітного періоду</p>
<p>Примітки до фінансової звітності – сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію та обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними П(С)БО або міжнародними стандартами фінансової звітності</p>	<p>Примітки містять доповнення до інформації, наведеної у Звіті про фінансовий стан, Звіті про сукупний дохід, Звіті про прибутки та збитки (у разі подання), Звіті про дохід та нерозподілений прибуток (у разі подання), Звіті про зміни у власному капіталі та Звіті про рух грошових коштів. У примітках наводять описову інформацію та розшифровку відображених у цих звітах статей, а також відомості про статті, які не відповідають критеріям визнання у цій звітності</p>

Примітка. Складено за [7, 9, 12].

Діяльність Міжурядової робочої групи експертів з міжнародних стандартів обліку та звітності Центру транснаціональних корпорацій ООН, створеної у 1982 р., спрямована на вивчення питань обліку та звітності міжнародних корпорацій з розробкою відповідних рекомендацій для їх гармонізації, сприяння запровадженню міжнародних стандартів у світовому масштабі [12].

Таким чином, система ведення обліку та звітності різних країн регулюється стандартами або нормативними актами, що їх визначають. Використання при розробці стандартів загальноприйнятих методологічних принципів зумовило приблизно однакову їх структуру в різних країнах світу. Фінансові звіти мають задовольнити інформаційні потреби широкого кола користувачів цих звітів (інвесторів, працівників, постачальників, кредиторів та ін.) для прийняття економічних рішень. У фінансових звітах розкривається інформація про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані за звітний період із дотриманням принципу нарахування та безперервності діяльності.

Згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності, основна вимога до фінансових звітів підприємств – достовірно відобразити його активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати [14, 3]. Порівняння якісних характеристик фінансової звітності, згідно з НП(С)БО 1 та МСФЗ, наведено на рис. 1.

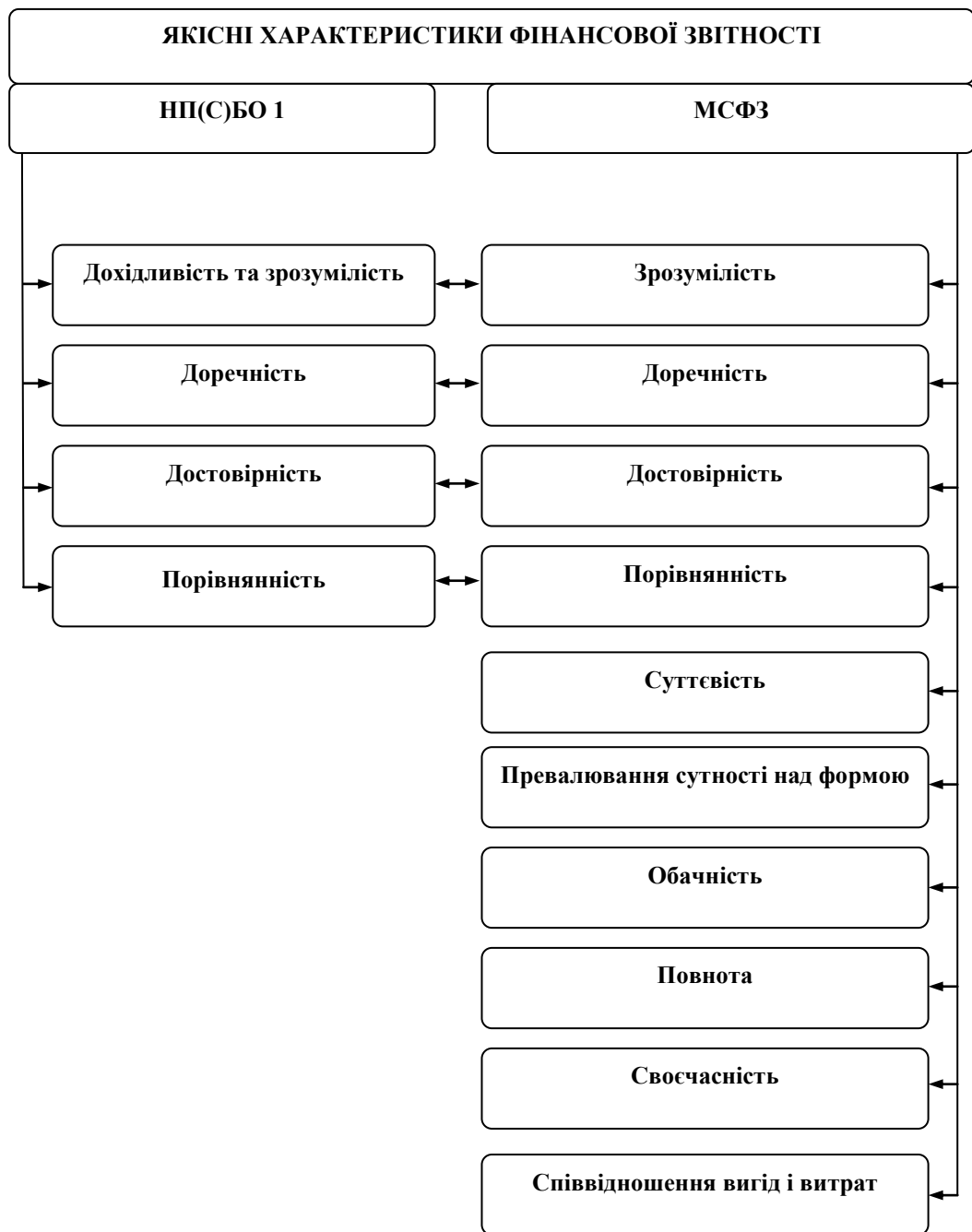

Рис. 1. Порівняння якісних характеристик фінансової звітності згідно з НП(С)БО 1 та МСФЗ

Примітка. Складено за [7, 9, 12].

Рис. 2. Порівняльна характеристика принципів формування фінансової звітності, наведених у НП(С)БО 1 та МСФЗ

Примітка. Складено за [7, 9, 12].

Для того щоб інформація, котра подається у фінансових звітах, була корисною для користувачів, вона повинна відповідати якісним характеристикам, основні з них: зрозумілість, доречність, достовірність і порівнянність. Дотримання цих основних якісних характеристик і МСФЗ під час складання фінансових звітів – гарантія правдивості відображення та подання інформації.

Крім якісних характеристик, у стандартах бухгалтерського обліку наведено принципи, яких слід дотримуватися під час формування фінансової звітності.

Розглянемо порівняльну характеристику принципів, наведених у новому НП(С)БО 1 та МСФЗ на рис. 2 [7, 9, 12].

Дослідивши принципи формування фінансової звітності, можна дійти висновку, що в національних стандартах краще розкрито принципи формування фінансової звітності. Деякі з принципів ідентичними (принципи періодичності, послідовності та безперервності), деякі – мають спільні риси (принцип достовірного подання може поєднувати принципи повного висвітлення, обачності, нарахування й відповідності доходів і витрат).

Однак існують непорівнювані принципи, як в українських, так і в міжнародних стандартах. Крім того, доцільно доповнити національні принципи принципом суттєвості.

Європейський Союз оголосив про свій намір вимагати застосування міжнародних стандартів, починаючи з 1 січня 2005 р., з метою гармонізації обліку та звітності в рамках ЄС, використання МСФЗ для підготовки фінансових звітів компаній, акції яких перебувають в обігу ЄС і/або не котируються на організованих ринках ЄС.

Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [5] в Україні, яка передбачає: з 2010 р. обов'язкове складання фінансової звітності згідно з МСФЗ підприємствами-емітентами цінних паперів, банками й страховиками; адаптацію національних П(С)БО для тих підприємств, які не застосовують МСФЗ; затвердження положень бухгалтерського обліку з питань, не відображених у МСФЗ; режим найбільшого сприяння розвитку малого бізнесу спрощеним порядком обліку.

На сайті Міністерства фінансів України оприлюднено всі міжнародні стандарти. Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні розглядає переклад й рекомендує стандарти до оприлюднення на сайті Міністерства фінансів України (МФУ). Розроблено і запроваджено спеціальний підсайт www.msfsz.minfin.gov.ua, присвячений міжнародним стандартам [8, 4].

Перехід на МСФЗ має завершитися в Україні у 2014 р. Так, із 1 січня 2012 р. фінансову та консолідовану звітність за МСФЗ складають публічні акціонерні товариства, банки, страховики. З 1 січня 2013 р. – суб'єкти господарювання, які надають фінансові послуги, крім страхування й пенсійного забезпечення, за винятком діяльності з управління активами, а також тих, хто здійснює недержавне пенсійне забезпечення. З 1 січня 2014 р. – кредитні спілки та підприємства, господарська діяльність яких – управління активами, суб'єктами господарювання, які проводять допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування [15, 8]. Усі підприємства (разом з тими, що складають фінансову звітність за МСФЗ) за 1 квартал 2013 р. почали звітувати за новими формами фінансової звітності, які відповідають МСФЗ [9]. МФУ розробило методичні рекомендації щодо заповнення нових форм фінансової звітності [16].

Висновки. Норми НП(С)БО 1 застосовуються до фінансової звітності й консолідованої фінансової звітності юридичних осіб усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно з чинним законодавством. В НП(С)БО 1 зазначено, що підприємства мають право наводити додаткові статті у формах фінансової звітності у разі, якщо інформація суттєва. Отже, для прийняття рішення щодо

відображення окремих сум у додаткових рядках форми фінансової звітності необхідно дотримуватися принципу суттєвості.

Під час уведення міжнародних облікових стандартів доцільно впровадити аналітичні субрахунки бухгалтерського обліку для поглиблення аналізу та підвищення інформаційної цінності фінансових звітів. Необхідно проводити детальніший аналіз за матеріалами поточного бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарської звітності. Наприклад, наявність стандартних обмежень згідно з МСФЗ у переліку джерел надходження та напрямів витрачання грошових коштів зменшує рамки дослідження за матеріалами Звіту про рух грошових коштів. Тому підприємства повинні самостійно забезпечувати аналітичні можливості вивчення показників господарської діяльності. Отже, якщо у МСБО прописано правило визнання та відображення в обліку певних об'єктів, то їх потрібно виконувати, а якщо не прописано, то необхідно самостійно розробити облікову політику.

Трансформація фінансової звітності вітчизняних підприємств відповідно до МСФЗ потребує врахування норм цих стандартів та адекватного їх відображення за умов достовірності та об'єктивності. Процедуру реформування фінансової звітності згідно з МСФЗ слід провести для всіх активів, елементів капіталу й зобов'язань.

На нашу думку, в умовах глобалізації економіки підприємство має вести бухгалтерський облік відповідно до національних стандартів, а фінансову звітність складати із застосуванням МСФЗ шляхом трансформації фінансової звітності, складеної за НП(С)БО, у фінансову звітність за МСФЗ. Доцільно до наказу про організацію обліку та облікову політику на підприємстві додати розділ "Коригування інформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ".

Перехід на МСФЗ – це шлях до підвищення якості обліку, забезпечення довіри та сприйняття фінансової звітності вітчизняних підприємств найширшим колом користувачів і потенційних інвесторів. Складання і публікація даних звітності за міжнародними стандартами є ознакою як високої якості корпоративного управління, так і інформаційної відкритості компанії [17, 43]. Складена українськими компаніями звітність за МСФЗ підвищує прозорість в очах їх іноземних контрагентів і можливих інвесторів. Звітність, складена за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), дає інвесторам та іншим зацікавленим особам надійну й зрозумілу інформацію про компанію, що звітує, а це значно знижує невизначеність і ризики взаємодії з компанією, отже, робить її привабливою і стійкішою на ринку товарів і послуг.

Вищенаведені законодавчі зміни сприятимуть, насамперед:

- інтеграції України в європейську і світову економіку;
- поліпшенню ділового клімату;
- зростанню прозорості;
- стимулюванню місцевих та іноземних прямих і портфельних інвестицій.

Таким чином, гармонізація національних систем обліку і звітності з вимогами міжнародних стандартів – це шлях до інтернаціоналізації обліку, підвищення якості облікової інформації та довіри до неї з боку різних користувачів.

Література

1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/file/link/360787/file/zakon.pdf>.

-
3. Нападовська Л. Удосконалення системи бухгалтерського обліку в Україні / Л. Нападовська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 6. – С. 3–7.
  4. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів від 28.10.1998 р. № 1706 : Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1706-98-%D0%BF>.
  5. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 р. № 911-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80>.
  6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?artid=92410&catid=293533>.
  7. Гоголь Т. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних вимог: наслідки для підприємств малого бізнесу / Т. Гоголь // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 7. – С. 3–12.
  8. Голов С. МСФЗ в Україні: шляхом спроб і помилок / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 3. – С. 3–12.
  9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. Наказ Міністерства фінансів України – Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
  10. Атамас П. Й. Методичні підходи до аналізу грошових потоків за матеріалами Звіту про рух грошових коштів / П. Й. Атамас, О. П. Атамас // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 5. – С. 13–19.
  11. Моссаковський В. Необхідність інтеграції звітної інформації // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 8. – С. 3–9.
  12. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : http://www.msfz.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408.
  13. Озеран А. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід): питання формування та співвідношення з МСФЗ / А. Озеран // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 6. – С. 25–34.
  14. Орлова В. Трансформація фінансової звітності за міжнародними стандартами / В. Орлова, С. Кафка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 5. – С. 3–7.
  15. Канцуров О. О. Які новації цього року очікують на бухгалтерський облік / О. О. Канцуров // Все про бухгалтерський облік. – 2013. – № 22. – С. 8–10.
  16. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс]. Наказ Міністерства фінансів України: Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
  17. Каменська Т. Міжнародні стандарти фінансової звітності в Україні: сучасний стан, практика і проблеми впровадження / Т. Каменська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 12. – С. 39–43.